

Bruxelles, 25. veljače 2022.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2022/0013(NLE)

6634/22
ADD 1

RECH 100
FEROE 1

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	24. veljače 2022.
Za:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 64 final - ANNEX
Predmet:	PRILOG ODLUCI VIJEĆA o potpisivanju, u ime Unije, i privremenoj primjeni Sporazuma između Europske unije, s jedne strane, i Vlade Farskih Otoka, s druge strane, o sudjelovanju Farskih Otoka u programima Unije

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 64 final - ANNEX.

Priloženo: COM(2022) 64 final - ANNEX

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.2.2022.
COM(2022) 64 final

ANNEX

PRILOG

ODLUCI VIJEĆA

**o potpisivanju, u ime Unije, i privremenoj primjeni Sporazuma između Europske unije,
s jedne strane, i Vlade Farskih Otoka, s druge strane, o sudjelovanju Farskih Otoka u
programima Unije**

PRILOG

SPORAZUM IZMEĐU Europske unije, s jedne strane, i Vlade Farskih Otoka, s druge strane, o sudjelovanju Farskih Otoka u programima Unije

Europska unija (dalje u tekstu „Unija”),

s jedne strane,

i

Vlada Farskih Otoka (dalje u tekstu „Farski Otoci”),

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke”,

IMAJUĆI NA UMU želju Farskih Otoka da se pridruže većem broju programa i aktivnosti Unije,

UZIMAJUĆI U OBZIR da Vlada Farskih Otoka sklapa ovaj Sporazum u ime Kraljevine Danske na temelju zakona prema kojem Vlada Farskih Otoka sklapa sporazume u skladu s međunarodnim pravom,

ŽELEĆI uspostaviti dugotrajan okvir za suradnju između stranaka s jasnim i preciznim uvjetima sudjelovanja Farskih Otoka u programima i aktivnostima Unije te mehanizam kojim se olakšava to sudjelovanje u pojedinačnim programima ili aktivnostima Unije,

IMAJUĆI NA UMU, prije svega, želju Farskih Otoka za daljnjim jačanjem odnosa s Unijom u okviru svojih područja nadležnosti kroz suradnju koja uključuje, ali se ne ograničava na područja istraživanja i inovacija te obrazovanja, osposobljavanja, mladih, kulture i sporta,

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažnu povezanost stranaka u području istraživanja i inovacija, uspostavljene u prošlosti sporazumima o pridruživanju za kasnije okvirne programe za istraživanja i inovacije¹, te prepoznajući zajedničku želju stranaka za daljnjim razvojem, jačanjem, poticanjem i širenjem odnosa i suradnje iz tih sporazuma,

BUDUĆI DA je Okvirni program Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa uspostavljen Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća² (dalje u tekstu „program Obzor Europa”),

¹ Sporazum između Europske unije i Vlade Farskih otoka o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji (SL L 245, 17.9.2010., str. 2.), Sporazum o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji između Europske unije i Farskih otoka kojim se Farski otoci pridružuju Obzoru 2020. – Okvirnom programu za istraživanje i inovacije (2014.–2020.) (SL L 35, 11.2.2015., str. 3.).

² Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

UZIMAJUĆI U OBZIR nastojanja Unije da udruživanjem s međunarodnim partnerima postane predvodnik u rješavanju globalnih pitanja u skladu s akcijskim planom za ljude, planet i blagostanje iz rezolucije Ujedinjenih naroda „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.” i priznajući da su istraživanja i inovacije glavni pokretači i temeljni alati za održiv razvoj temeljen na inovacijama, gospodarsku konkurentnost i privlačnost,

PREPOZNAJUĆI temeljna načela kako je utvrđeno Uredbom (EU) 2021/695,

POTVRĐUJUĆI ciljeve obnovljenog europskog istraživačkog prostora da se izgradi zajedničko znanstveno i tehnološko područje, stvori jedinstveno tržište za istraživanja i inovacije, potiču i olakšavaju suradnja među organizacijama u području istraživanja i inovacija, uključujući sveučilišta, razmjena najboljih praksi i privlačne istraživačke karijere, olakšava prekogranična i međusektorska mobilnost istraživača, potiče slobodno kretanje znanstvenog znanja i inovacija, promiče poštovanje akademske slobode i slobode znanstvenog istraživanja, podupiru djelatnosti znanstvenog obrazovanja i znanstvene komunikacije i potiču konkurentnost i privlačnost gospodarstava koja sudjeluju, te potvrđujući da su zemlje pridružene programu Obzor Europa ključni potencijalni partneri u tom nastojanju,

ISTIČUĆI ulogu europskih partnerstava u rješavanju nekih od gorućih problema u Europi usklađenim inicijativama za istraživanja i inovacije koje uvelike pridonose prioritetima Unije u području istraživanja i inovacija koji zahtijevaju kritičnu masu i dugoročnu viziju te važnost sudjelovanja pridruženih zemalja u tim europskim partnerstvima,

NASTOJEĆI utvrditi obostrano povoljne uvjete kako bi se stvorila dostojanstvena radna mjesta te ojačali i podržali inovacijski ekosustavi stranaka pružanjem potpore poduzećima pri uvođenju inovacija i širenju na tržištima stranaka, te olakšavajući prihvaćanje, uvođenje i dostupnost inovacija, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta,

PREPOZNAJUĆI da bi uzajamno sudjelovanje u programima za istraživanja i inovacije trebalo donijeti obostranu korist; i pritom potvrđujući da stranke zadržavaju svoja prava da ograniče ili uvjetuju sudjelovanje u svojim programima za istraživanja i inovacije, među ostalim posebno kad je riječ o djelovanjima povezanim sa strateškom imovinom, interesima, autonomijom ili sigurnošću,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Članak 1.

Predmet

Ovim Sporazumom utvrđuju se pravila primjenjiva na sudjelovanje Farskih Otoka u programima ili aktivnostima Unije (dalje u tekstu „Sporazum”).

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „temeljni akt” znači:

i. pravni akt jedne ili više institucija Unije, osim preporuka i mišljenja, o uspostavi programa koji je pravna osnova za djelovanje ili izvršenje odgovarajućih rashoda unesenih u proračun Unije ili izvršenje proračunskog jamstva ili financijske pomoći osigurane proračunom Unije, uključujući sve izmjene i relevantne akte neke od institucija Unije kojima se dopunjuje ili provodi taj akt, osim onih kojima se donose programi rada; ili

ii. pravni akt jedne ili više institucija Unije, osim preporuka i mišljenja, kojim se uspostavlja aktivnost, osim programa, koja se financira iz proračuna Unije, uključujući izmjene i relevantne akte neke od institucija Unije kojima se dopunjuje ili provodi taj akt, osim onih kojima se donose programi rada;

(b) „sporazum o financiranju” znači sporazumi povezani s programima i aktivnostima Unije u okviru protokola uz ovaj Sporazum u kojima sudjeluju Farski Otoci kojima se izvršavaju sredstva Unije, kao što su sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava, sporazumi o doprinosu, okvirni sporazumi o financijskom partnerstvu, sporazumi o financiranju i sporazumi o jamstvu;

(c) „ostala pravila koja se odnose na provedbu programa i aktivnosti Unije” znači pravila utvrđena u Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća³ („Financijska uredba”) koja se primjenjuju na opći proračun Unije i u radnom programu ili pozivima i drugim postupcima dodjele Unije;

(d) „Unijin postupak dodjele” znači postupak dodjele financijskih sredstava Unije koji je pokrenula Unija ili osobe ili subjekti kojima je povjereno izvršenje sredstava Unije;

(e) „subjekt s Farskih Otoka” znači sve vrste subjekata, neovisno o tome je li riječ o fizičkoj osobi, pravnoj osobi ili nekoj drugoj vrsti subjekta, koji mogu sudjelovati u aktivnostima u okviru programa ili aktivnosti Unije u skladu s temeljnim aktom i koji imaju boravište ili poslovni nastan na Farskim Otocima.

Članak 3.

Uspostavljanje sudjelovanja

1. Farski Otoci smiju sudjelovati u programima i aktivnostima Unije, ili u iznimnim slučajevima dijelu programa ili aktivnosti Unije, koji su otvoreni za sudjelovanje Farskih Otoka te im pridonositi u skladu s temeljnim aktima ili kako je uređeno protokolima.

³ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL EU L 193, 30.7.2018., str. 1.).

2. Posebni uvjeti sudjelovanja Farskih Otoka u Okvirnom programu za istraživanja i inovacije (2021.–2027.) utvrđeni su u Protokolu o pridruživanju Farskih Otoka Okvirnom programu za istraživanja i inovacije Obzor Europa (2021.–2027.). Neovisno o članku 15. stavku 7. ovog Sporazuma, Zajednički odbor osnovan na temelju ovog Sporazuma može izmijeniti taj protokol.

3. Neovisno o članku 15. stavku 7. ovog Sporazuma, posebni uvjeti sudjelovanja Farskih Otoka u nekom drugom programu ili aktivnosti Unije utvrđeni su u protokolima uz ovaj Sporazum, koje donosi i izmjenjuje Zajednički odbor osnovan na temelju ovog Sporazuma.

4. U protokolima se navodi sljedeće:

(a) programi i aktivnosti Unije, ili u iznimnim slučajevima dio programa ili aktivnosti Unije, u kojima sudjeluju Farski Otoci;

(d) trajanje sudjelovanja, koje se odnosi na razdoblje tijekom kojeg Farski Otoci i subjekti s Farskih Otoka mogu podnijeti zahtjev za dobivanje financijskih sredstava Unije ili im se može povjeriti izvršenje sredstava Unije;

(c) posebni uvjeti sudjelovanja Farskih Otoka i subjekata s Farskih Otoka, uključujući posebne modalitete provedbe financijskih uvjeta kako je navedeno u člancima 6. i 7. ovog Sporazuma, posebne modalitete mehanizma korekcije kako je navedeno u članku 8. ovog Sporazuma i uvjete sudjelovanja u strukturama koje su uspostavljene za potrebe provedbe predmetnih programa ili aktivnosti Unije. Ti uvjeti moraju biti u skladu s ovim Sporazumom, temeljnim aktom i aktima jedne ili više institucija Unije kojima se uspostavljaju takve strukture;

(d) prema potrebi, iznos doprinosa Farskih Otoka programu Unije koji se provodi financijskim instrumentom ili proračunskim jamstvom.

Članak 4.

Usklađenost s pravilima programa ili aktivnosti

1. Farski Otoci sudjeluju u programima i aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima obuhvaćenima protokolima uz ovaj Sporazum u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu, njegovim protokolima, temeljnim aktima i ostalim pravilima koja se odnose na provedbu programa i aktivnosti Unije.

2. Uvjeti iz stavka 1. uključuju sljedeće:

(a) prihvatljivost subjekata s Farskih Otoka i sve druge uvjete prihvatljivosti povezane s Farskim Otocima, posebno u pogledu podrijetla, mjesta obavljanja djelatnosti ili državljanstva;

(b) uvjete koji se primjenjuju na podnošenje, procjenu i odabir zahtjeva te na provedbu djelovanja prihvatljivih subjekata s Farskih Otoka.

3. Uvjeti iz stavka 2. točke (b) moraju biti istovjetni onima koji se primjenjuju na prihvatljive subjekte iz država članica, uključujući poštovanje mjera ograničavanja Europske unije⁴, osim ako je drukčije predviđeno uvjetima iz stavka 1.

⁴ Mjere ograničavanja EU-a jesu mjere ograničavanja donesene na temelju Ugovora o Europskoj uniji ili Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 5.

Sudjelovanje Farskih Otoka u upravljanju programima ili aktivnostima

1. Predstavnici ili stručnjaci s Farskih Otoka ili stručnjaci koje su Farski Otoci imenovali smiju, osim ako je riječ o pitanjima namijenjenima samo državama članicama ili povezanim s programom ili aktivnošću u kojima Farski Otoci ne sudjeluju, sudjelovati kao promatrači u odborima, na sastancima stručnih skupina ili sličnim sastancima na kojima sudjeluju predstavnici ili stručnjaci iz država članica ili stručnjaci koje su imenovala države članice, a koji pomažu Europskoj komisiji u provedbi i upravljanju programom, aktivnostima ili njihovim dijelovima u kojima Farski Otoci sudjeluju u skladu s člankom 3., ili ih je Europska komisija uspostavila u pogledu provedbe prava Unije u vezi s tim programima, aktivnostima ili njihovim dijelovima. Predstavnici i stručnjaci s Farskih Otoka ili stručnjaci koje su Farski Otoci imenovali nisu prisutni tijekom glasovanja. Farske Otoke obavješćuje se o rezultatu glasovanja.
2. Ako se stručnjaci ili evaluatori ne imenuju na temelju državljanstva, ono ne može biti razlog isključivanja stručnjaka ili evaluatora s Farskih Otoka.
3. Podložno uvjetima iz stavka 1. sudjelovanje predstavnika Farskih Otoka na sastancima iz stavka 1. ili na drugim sastancima koji se odnose na provedbu programa ili aktivnosti uređeno je istim pravilima i postupcima kao onima koji se primjenjuju na predstavnike država članica, posebno s obzirom na pravo na riječ, primanje informacija i dokumentacije, osim ako su povezani s pitanjima namijenjenima samo za države članice ili s programom ili aktivnošću u kojima Farski Otoci ne sudjeluju, te nadoknadu putnih troškova i troškova boravka.
4. Protokolima uz ovaj Sporazum mogu se definirati daljnji modaliteti za sudjelovanje stručnjaka, kao i Farskih Otoka u upravnim odborima i strukturama uspostavljenima radi provedbe programa ili aktivnosti Unije definiranih u predmetnom protokolu.

Članak 6.

Financijski uvjeti

1. Sudjelovanje Farskih Otoka i subjekata s Farskih Otoka u programima i aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima ovisi o financijskom doprinosu Farskih Otoka odgovarajućim sredstvima u okviru proračuna Unije.
2. Financijski doprinos zbroj je:
(a) naknade za sudjelovanje; i
(b) operativnog doprinosa.
3. Financijski doprinos godišnje je plaćanje koje se izvršava u jednom ili više obroka.
4. Ne dovodeći u pitanje stavak 8. ovog članka ni članak 7., naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg operativnog doprinosa i ne podliježe retroaktivnim prilagodbama. Zajednički odbor može od 2028. prilagođavati iznos naknade za sudjelovanje.

5. Operativni doprinos pokriva operativne rashode i rashode za potporu te se u okviru odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i za plaćanje dodaje iznosima unesenima u proračun Unije koji je konačno donesen za programe ili aktivnosti ili iznimno njihove dijelove, i uvećanima, prema potrebi, za vanjske namjenske prihode koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programima i aktivnostima Unije, kako je obuhvaćeno odgovarajućim protokolom uz ovaj Sporazum.
6. Početni operativni doprinos temelji se na ključu za uplatu doprinosa koji je omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Farskih Otoka po tržišnim cijenama i BDP-a Europske unije po tržišnim cijenama. BDP po tržišnim cijenama koji se treba primijeniti utvrđuju posebne službe Komisije na temelju najnovijih statističkih podataka raspoloživih za proračunske izračune u godini koja prethodi godini dospijeca godišnjeg plaćanja. Iznimno, za 2021. početni operativni doprinos temelji se na BDP-u po tržišnim cijenama iz 2019. Prilagodbe ključa za uplatu doprinosa mogu se navesti u odgovarajućim protokolima.
7. Operativni doprinos temelji se na primjeni ključa za uplatu doprinosa na početna odobrena sredstva za preuzimanje obveza uvećana kako je opisano u stavku 5. ovog članka i unesena u proračun Unije koji je konačno donesen za relevantnu godinu za financiranje programa ili aktivnosti Unije ili iznimno njihovih dijelova u kojima sudjeluju Farski Otoci.
8. Za razdoblje od 2021. do 2027. naknada za sudjelovanje iz stavka 2. ovog članka iznosi:
 - 2021.: 0,5 %,
 - 2022.: 1 %,
 - 2023.: 1,5 %,
 - 2024.: 2 %,
 - 2025.: 2,5 %,
 - 2026.: 3 %,
 - 2027.: 4 %.
9. Unija Farskim Otocima na zahtjev dostavlja informacije u vezi s njihovim financijskim doprinosom koje su uključene u informacije povezane s proračunom, računovodstvom, uspješnosti i evaluacijom koje se dostavljaju Unijinu proračunskom tijelu i tijelu zaduženom za davanje razrješnice Unije u vezi s programima i aktivnostima Unije u kojima sudjeluju Farski Otoci. Te se informacije dostavljaju uzimajući u obzir pravila Unije i Farskih Otoka o povjerljivosti i zaštiti podataka te ne dovode u pitanje informacije koje Farski Otoci imaju pravo primati na temelju članka 10. ovog Sporazuma.
10. Sva plaćanja doprinosa Farskih Otoka ili plaćanja Unije, kao i izračun iznosâ koji se trebaju platiti ili primiti, provode se u eurima.
11. Detaljne odredbe o provedbi ovog članka navedene su u odgovarajućim protokolima.

Članak 7.

Programi i aktivnosti na koje se primjenjuje mehanizam prilagodbe

1. Ako je tako predviđeno odgovarajućim protokolom, operativni doprinos programa, aktivnosti ili njihova dijela za godinu N može se retroaktivno povisiti ili sniziti za jednu ili više narednih godina na temelju proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za tu godinu, njihova izvršenja pravnim obvezama i njihova opoziva.
2. Prva prilagodba provodi se godine N+1 kad se početni doprinos povisuje ili snižava za razliku između početnog doprinosa i prilagođenog doprinosa izračunanog primjenom ključa za uplatu doprinosa godine N, koji je prilagođen primjenom koeficijenta ako je tako predviđeno odgovarajućim protokolom, na zbroj sljedećeg:
 - (a) iznosa proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N u okviru donesenog proračuna Unije i za odobrena sredstva za preuzimanje obveza koja odgovaraju opozvanim sredstvima koja su opet stavljena na raspolaganje; i
 - (b) svih odobrenih sredstava iz vanjskih namjenskih prihoda koja ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programima i aktivnostima Unije obuhvaćenih odgovarajućim protokolom uz ovaj Sporazum i koja su bila raspoloživa na kraju godine N.
3. Svake naredne godine, dok sve proračunske obveze koje se financiraju u okviru odobrenih sredstava za preuzimanje obveza iz godine N ne budu plaćene ili opozvane i najkasnije tri godine nakon završetka programa ili nakon završetka višegodišnjeg financijskog okvira koji odgovara godini N, ovisno o tome što nastupi ranije, Unija izračunava prilagodbu doprinosa za godinu N tako da smanji doprinos Farskih Otoka za iznos dobiven primjenom ključa za uplatu doprinosa godine N, prilagođenog ako je tako predviđeno odgovarajućim protokolom, na sredstva opozvana svake godine za obveze godine N financirane u okviru proračuna Unije ili iz opozvanih sredstava koja su opet stavljena na raspolaganje.
4. Ako se odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda koja ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programima i aktivnostima Unije obuhvaćenih odgovarajućim protokolom uz ovaj Sporazum ponište, doprinos Farskih Otoka odgovarajućem programu ili aktivnosti Unije ili njihovu dijelu smanjuje se za iznos dobiven primjenom ključa za uplatu doprinosa godine N, koji se prilagođava ako je tako predviđeno odgovarajućim protokolom, na poništeni iznos.

Članak 8.

Programi i aktivnosti na koje se primjenjuje mehanizam automatske korekcije

1. Mehanizam automatske korekcije primjenjuje se za programe i aktivnosti Unije ili njihove dijelove za koje je u odgovarajućem protokolu predviđena primjena mehanizma automatske korekcije. Primjena tog mehanizma automatske korekcije može biti ograničena na dijelove programa ili aktivnosti utvrđene u odgovarajućem protokolu koji se provode bespovratnim sredstvima za koja se organiziraju pozivi na nadmetanje. Detaljna pravila za utvrđivanje dijelova programa ili aktivnosti na koje se primjenjuje mehanizam automatske korekcije mogu se navesti u odgovarajućem protokolu.
2. Iznos automatske korekcije za program ili aktivnost ili njihove dijelove razlika je između početnih iznosa stvarno preuzetih pravnih obveza prema Farskim Otocima ili subjektima s Farskih Otoka koje su financirane odobrenim sredstvima za

preuzimanje obveza za predmetnu godinu i odgovarajućeg operativnog doprinosa koji Farski Otoci za isto razdoblje plate u skladu s prilagodbom na temelju članka 7., isključujući rashode za potporu.

3. Detaljna pravila o utvrđivanju relevantnih iznosa pravnih obveza iz stavka 2. ovog članka, među ostalim u slučaju konzorcija, i o izračunu automatske korekcije mogu se utvrditi u odgovarajućem protokolu.

Članak 9.

Preispitivanja i revizije

1. Unija ima pravo, u skladu s primjenjivim aktima jedne ili više institucija ili tijela Unije i kako je predviđeno relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, provoditi tehničke, znanstvene, financijske i druge vrste preispitivanja i revizija u prostorima svih fizičkih osoba koje borave na Farskim Otocima ili pravnih subjekata s poslovnim nastanom na Farskim Otocima koji primaju financijska sredstva Unije, kao i u prostorima svih trećih strana povezanih s izvršenjem sredstava Unije i koje imaju boravište ili poslovni nastan na Farskim Otocima. Takva preispitivanja i revizije mogu provoditi službenici institucija i tijela Unije, osobito Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje je Europska komisija ovlastila u skladu s pravom Unije.
2. Službenici institucija i tijela Unije, osobito Europske komisije i Europskog revizorskog suda, i druge osobe koje je Europska komisija ovlastila moraju imati primjeren pristup lokacijama, radovima i dokumentima (u elektroničkom i papirnatom obliku) i svim informacijama potrebnima za provođenje tih revizija, uključujući pravo na dobivanje fizičkog/elektroničkog primjerka svih dokumenata i izvadaka iz njih, ili sadržaja s medija za pohranu podataka u vlasništvu fizičke ili pravne osobe ili treće strane koja je predmet revizije.
3. Farski Otoci ne smiju sprečavati službenike ni druge osobe iz stavka 2. ovog članka pri ulasku na Farske Otok i pristupu prostorima za potrebe obavljanja dužnosti iz ovog članka ni postavljati ikakve posebne prepreke tome.
4. Preispitivanja i revizije mogu se provoditi, među ostalim i nakon privremene obustave primjene nekog od protokola uz ovaj Sporazum u skladu s njegovim člankom 15. stavkom 4., prestanka privremene primjene ili raskida ovog Sporazuma, pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim aktima jedne ili više institucija ili tijela Unije i kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, u vezi s bilo kojom pravnom obvezom za izvršenje proračuna Unije koju je Unija preuzela prije datuma kad privremena obustava primjene relevantnog protokola, prestanak privremene primjene ili raskid ovog Sporazuma stupa na snagu.

Članak 10.

Borba protiv nepravilnosti, prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije

1. Europska komisija i Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) ovlašteni su provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, na

području Farskih Otoka. Te istrage provode se u skladu s uvjetima utvrđenima u primjenjivim aktima jedne ili više institucija Unije.

2. Nadležna tijela Farskih Otoka u razumnom roku obavješćuju Europsku komisiju ili OLAF o činjenicama ili sumnjama koje su otkrila, a koje se odnose na nepravilnosti, prijevare i druge nezakonite aktivnosti koje utječu na financijske interese Unije.
3. Provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi u prostorima svih fizičkih osoba koje borave na Farskim Otocima ili pravnih subjekata s poslovnim nastanom na Farskim Otocima koji primaju sredstva Unije, kao i u prostorima svih trećih strana povezanih s izvršenjem sredstava Unije i koje imaju boravište ili poslovni nastan na Farskim Otocima.
4. Provjere i inspekcije na terenu priprema i provodi Europska komisija ili OLAF u bliskoj suradnji s nadležnim tijelom Farskih Otoka koje je imenovala Vlada Farskih Otoka. Kako bi moglo pružiti pomoć, to se nadležno tijelo unaprijed u razumnom roku obavješćuje o predmetu, svrsi i pravnom temelju provjera i inspekcija. U tu svrhu službenici nadležnih tijela Farskih Otoka mogu sudjelovati u provjerama i inspekcijama na terenu.
5. Provjere i inspekcije na terenu mogu se na zahtjev nadležnih tijela Farskih Otoka provoditi zajedno s Europskom komisijom ili OLAF-om.
6. Službenicima Komisije i osoblju OLAF-a mora se omogućiti pristup svim informacijama i dokumentima, uključujući računalne podatke, o predmetnim djelatnostima koji su potrebni za primjereno provođenje provjera i inspekcija na terenu. Prvenstveno im mora biti omogućeno umnožavanje relevantnih dokumenata.
7. Ako osoba, subjekt ili neka druga treća strana odbije provjeru ili inspekciju na terenu, nadležna tijela Farskih Otoka, djelujući u skladu s nacionalnim pravilima i propisima, dužna su pomoći Europskoj komisiji ili OLAF-u kako bi im omogućila da obave svoju dužnost provođenja provjera ili inspekcija na terenu. Ta pomoć obuhvaća poduzimanje prikladnih mjera predostrožnosti u skladu s nacionalnim pravom, posebno radi zaštite dokaza.
8. Europska komisija ili OLAF obavješćuje nadležna tijela Farskih Otoka o rezultatima tih provjera i inspekcija. Konkretno, Europska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku izvješćuje nadležna tijela Farskih Otoka o svim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost otkrivenu tijekom provjere ili inspekcije na terenu.
9. Ne dovodeći u pitanje primjenu kaznenog prava Farskih Otoka, Europska komisija može izreći administrativne mjere i kazne pravnim ili fizičkim osobama s Farskih Otoka koje sudjeluju u provedbi programa ili aktivnosti u skladu sa zakonodavstvom Unije.
10. Za potrebe primjerene provedbe ovog članka Europska komisija ili OLAF i nadležna tijela Farskih Otoka redovito razmjenjuju informacije i, na zahtjev jedne od stranaka ovog Sporazuma, međusobno se savjetuju.
11. Farski Otoci određuju kontaktnu točku kako bi se olakšala učinkovita suradnja i razmjena informacija s OLAF-om.
12. Razmjena informacija između Europske komisije ili OLAF-a i nadležnih tijela Farskih Otoka odvija se uz potpuno poštovanje zahtjeva povjerljivosti. Osobni podaci obuhvaćeni razmjenom informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.

13. Nadležna tijela Farskih Otoka surađuju s Uredom europskog javnog tužitelja kako bi mu omogućila obavljanje dužnosti istrage, kaznenog progona i podizanja optužnica protiv počinitelja i drugih sudionika kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

Članak 11.

Izmjene članaka 9. i 10.

Zajednički odbor iz ovog Sporazuma može izmijeniti članke 9. i 10. ovog Sporazuma, osobito kako bi se uzele u obzir izmjene akata jedne ili više institucija EU-a.

Članak 12.

Povrat sredstava i izvršenje

1. Odluke koje je donijela Europska komisija kojima se pravnim ili fizičkim osobama koje nisu države nameće novčana obveza u vezi s potraživanjima koja proizlaze iz programa, aktivnosti, djelovanja ili projekata Unije izvršive su na Farskim Otocima. Nalog za izvršenje prilaže se odluci, bez ikakve druge formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke, koju provodi nacionalno tijelo koje je u tu svrhu imenovala Vlada Farskih Otoka. Vlada Farskih Otoka obavješćuje Komisiju i Sud Europske unije o tome koje je nadležno tijelo imenovala. U skladu s člankom 13. Europska komisija o takvim izvršivim odlukama ima pravo izravno obavijestiti osobe s boravištem na Farskim Otocima i pravne subjekte s poslovnim nastanom na Farskim Otocima. Izvršenje se odvija u skladu sa zakonom i poslovníkom Farskih Otoka.
2. Presude i rješenja Suda Europske unije doneseni na temelju arbitražne klauzule iz ugovora ili sporazuma u vezi s programima, aktivnostima, djelovanjima ili projektima Unije izvršivi su na Farskim Otocima na isti način kao i odluke Europske komisije iz stavka 1. ovog članka.
3. Sud Europske unije nadležan je za provjeru zakonitosti odluke Komisije iz stavka 1. i za privremenu obustavu njezina izvršenja. Međutim, sudovi Farskih Otoka nadležni su za pritužbe o nepravilnoj provedbi izvršenja.

Članak 13.

Komunikacija i razmjena informacija

Institucije i tijela Unije koji su uključeni u provedbu programa ili aktivnosti Unije ili koji upravljaju takvim programima ili aktivnostima imaju pravo izravno komunicirati, među ostalim putem elektroničkih sustava razmjene, sa svim fizičkim osobama s boravištem na Farskim Otocima ili pravnim subjektima s poslovnim nastanom na Farskim Otocima koji primaju financijska sredstva Unije, kao i sa svim trećim stranama povezanim s izvršenjem financijskih sredstava Unije koje imaju boravište ili poslovni nastan na Farskim Otocima. Te osobe, subjekti i treće strane mogu institucijama i tijelima Unije izravno dostaviti sve relevantne informacije i dokumente koje je potrebno dostaviti na temelju zakonodavstva Unije koje se primjenjuje na predmetni program ili aktivnost Unije i na temelju ugovorâ ili sporazumâ o financiranju sklopljenih radi provedbe predmetnog programa ili aktivnosti.

Članak 14.

Zajednički odbor

- (1) Osniva se Zajednički odbor. Zadaće Zajedničkog odbora uključuju:
 - (a) procjenu, evaluaciju i preispitivanje provedbe ovog Sporazuma i njegovih protokola, a osobito:
 - i. sudjelovanja i uspješnosti pravnih subjekata s Farskih Otoka u programima i aktivnostima Unije;
 - ii. prema potrebi, razine (obostrane) otvorenosti prema sudjelovanju pravnih subjekata s poslovnim nastanom u jednoj od stranaka u programima, projektima, djelovanjima i aktivnostima druge stranke ili njihovim dijelovima;
 - iii. provedbe mehanizma za financijski doprinos i, prema potrebi, mehanizma automatske korekcije koji se primjenjuju na programe ili aktivnosti Unije obuhvaćene protokolima uz ovaj Sporazum;
 - iv. razmjene informacija i, prema potrebi, razmatranje mogućih pitanja u vezi s iskorištavanjem rezultata, uključujući prava intelektualnog vlasništva;
 - (b) raspravu na zahtjev bilo koje stranke o ograničenjima koja stranke primjenjuju ili planiraju u vezi s pristupom programima za istraživanja i inovacije, među ostalim posebno za djelovanja povezana s njihovom strateškom imovinom, interesima, autonomijom i sigurnošću;
 - (c) razmatranje načina za poboljšanje i razvoj suradnje;
 - (d) zajedničku raspravu o budućem smjeru i prioritetima politika povezanih s programima ili aktivnostima obuhvaćenima protokolima uz ovaj Sporazum;
 - (e) razmjenu informacija, među ostalim, o novom zakonodavstvu, odlukama ili nacionalnim programima koji su relevantni za provedbu ovog Sporazuma i njegovih protokola;
 - (f) donošenje protokolâ uz ovaj Sporazum o posebnim uvjetima sudjelovanja Farskih Otoka u programima i aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima ili, prema potrebi, izmjenju tih protokola;
 - (g) izmjenju članaka 9. i 10. ovog Sporazuma, osobito kako bi se uzele u obzir izmjene akata jedne ili više institucija EU-a.
- (2) Odluke Zajedničkog odbora donose se konsenzusom.
- (3) Zajednički odbor, koji se sastoji od predstavnika Unije i Farskih Otoka, donosi svoj Poslovnik.
- (4) Zajednički odbor može odlučiti uspostaviti na *ad hoc* osnovi bilo koju radnu skupinu/savjetodavno tijelo na stručnoj razini koji mogu pomoći u provedbi ovog Sporazuma.
- (5) Zajednički odbor sastaje se najmanje jednom godišnje i, kad god je to potrebno zbog posebnih okolnosti, na zahtjev bilo koje stranke. Unija i Farski Otoci izmjenjuju se kao organizator i domaćin tih sastanaka.
- (6) Zajednički odbor kontinuirano djeluje na temelju razmjene relevantnih informacija bilo kojim sredstvom komunikacije, posebno u vezi sa sudjelovanjem/uspješnosti

subjekata s Farskih Otoka. Zajednički odbor osobito može obavljati svoje zadaće u pisanom obliku kad god je to potrebno.

Članak 15.

Završne odredbe

- (1) Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu. Primjenjuje se retroaktivno od 1. siječnja 2021.
- (2) Stranke mogu ovaj Sporazum primjenjivati privremeno u skladu sa svojim unutarnjim postupcima i zakonodavstvom. Privremena primjena počinje na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
- (3) Ako Farski Otoci obavijeste Komisiju, koja djeluje u ime Unije, da neće dovršiti svoje unutarnje postupke potrebne za stupanje ovog Sporazuma na snagu, ovaj Sporazum prestaje se privremeno primjenjivati na dan kad Komisija primi tu obavijest, što predstavlja datum prestanka za potrebe ovog Sporazuma.

Odluke Zajedničkog odbora prestaju se primjenjivati na isti dan.

- (4) Unija može privremeno obustaviti primjenu relevantnog protokola uz ovaj Sporazum u slučaju djelomičnog ili potpunog neplaćanja financijskog doprinosa koji Farski Otoci moraju platiti u okviru odgovarajućeg programa ili aktivnosti Unije.

U slučaju neplaćanja koje može znatno ugroziti provedbu relevantnog programa ili aktivnosti Unije i upravljanje njima, Europska komisija šalje službenu opomenu. Ako se plaćanje ne izvrši u roku od 20 radnih dana nakon službene opomene, Unija Farske Otoke obavještuje o privremenoj obustavi primjene relevantnog protokola službenom obavješću koja stupa na snagu 15 dana nakon što je Farski Otoci zaprime.

Ako se primjena protokola privremeno obustavi, subjekti s Farskih Otoka više nemaju pravo sudjelovati u postupcima dodjele koji su u tijeku kad privremena obustava stupi na snagu. Postupak dodjele smatra se završenim kad se kao rezultat tog postupka preuzmu pravne obveze.

Privremena obustava ne utječe na pravne obveze preuzete prema subjektima s Farskih Otoka u okviru odgovarajućeg programa ili aktivnosti Unije prije nego što je obustava stupila na snagu. Relevantni protokol i dalje se primjenjuje na takve pravne obveze.

Unija bez odgode obavještuje Farske Otoke kad primi cijeli nepodmireni iznos financijskog doprinosa. Privremena obustava ukida se s trenutnim učinkom nakon te obavijesti.

Subjekti s Farskih Otoka od datuma ukidanja privremene obustave ponovno imaju pravo sudjelovati u postupcima dodjele koji se nakon tog datuma pokrenu u okviru relevantnog programa ili aktivnosti Unije i u postupcima dodjele koji su pokrenuti prije tog datuma, a za koje nije istekao rok za podnošenje zahtjeva.

- (5) Svaka stranka može u bilo kojem trenutku raskinuti ovaj Sporazum dostavom pisane obavijesti o namjeri njegova raskida. Ovaj Sporazum može se raskinuti samo u cijelosti.

Ovaj se Sporazum u tom slučaju otkazuje tri kalendarska mjeseca nakon dostave te pisane obavijesti primatelju. Datum na koji raskid stupa na snagu predstavlja datum raskida za potrebe ovog Sporazuma.

- (6) Ako se Sporazum prestane privremeno primjenjivati u skladu sa stavkom 3. ili se raskine u skladu sa stavkom 5., stranke se slažu u pogledu sljedećeg:
- (a) projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi u vezi s kojima su preuzete pravne obveze tijekom privremene primjene i/ili nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, a prije nego što se Sporazum prestao primjenjivati ili se raskinuo, nastavljaju se do njihova završetka pod uvjetima utvrđenima ovim Sporazumom;
- (b) godišnji financijski doprinos odgovarajućim programima ili aktivnostima za godinu N tijekom koje se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine plaća se u cijelosti u skladu s člankom 6. Sporazuma i svim relevantnim pravilima u odgovarajućim protokolima. Ako se primjenjuje mehanizam prilagodbe, operativni doprinos relevantnom programu ili aktivnosti za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 7. ovog Sporazuma. U slučaju programa ili aktivnosti u okviru kojih se primjenjuje i mehanizam prilagodbe i mehanizam automatske korekcije, relevantni operativni doprinos za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 7. ovog Sporazuma i korigira u skladu s člankom 8. Naknada za sudjelovanje koja se plaća za godinu N kao dio financijskog doprinosa odgovarajućem programu ili aktivnosti ne prilagođava se niti korigira;
- (c) ako se primjenjuje mehanizam prilagodbe, nakon godine tijekom koje se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine, početni operativni doprinosi relevantnom programu ili aktivnosti plaćeni za godine tijekom kojih se ovaj Sporazum primjenjivao prilagođavaju se u skladu s člankom 7. U slučaju programa ili aktivnosti u okviru kojih se primjenjuje i mehanizam prilagodbe i mehanizam automatske korekcije, ti operativni doprinosi prilagođavaju se u skladu s člankom 7. ovog Sporazuma i automatski korigiraju u skladu s člankom 8.
- (7) Sve ostale posljedice raskidanja ovog Sporazuma stranke rješavaju zajedničkom suglasnošću.
- (8) Ovaj se Sporazum može izmijeniti jedino pisanim putem uz suglasnost stranaka. Stupanje izmjena na snagu odvijat će se prema istom postupku kao što je onaj koji se primjenjuje na stupanje na snagu ovog Sporazuma, kako je propisano stavkom 1. ovog članka.
- (9) Protokoli su sastavni dio ovog Sporazuma.

Sastavljeno u ... dana ...

Za Europsku uniju

Za Vladu Farskih Otoka

Protokol o pridruživanju Farskih Otoka Okvirnom programu za istraživanja i inovacije Obzor Europa (2021.–2027.)

Članak 1.

Područje primjene pridruživanja

- (1) Farski Otoci sudjeluju kao pridružena zemlja i pridonose svim dijelovima Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (program Obzor Europa) koji su navedeni u članku 4. Uredbe (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća⁵ i koji se provode posebnim programom uspostavljenim Odlukom Vijeća (EU) 2021/764⁶, u njihovim najnovijim verzijama, te financijskim doprinosom Europskom institutu za inovacije i tehnologiju.
- (2) Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća⁷ i Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća⁸, u svojim najnovijim verzijama, primjenjuju se na sudjelovanje subjekata s Farskih Otoka u zajednicama znanja i inovacija.

Članak 2.

Dodatni uvjeti sudjelovanja u programu Obzor Europa

- (1) Prije nego što odluči ispunjavaju li subjekti s Farskih Otoka uvjete sudjelovanja u nekom djelovanju povezanom sa strateškom imovinom, interesima, autonomijom i sigurnošću EU-a iz članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, Komisija može zatražiti posebne informacije ili jamstva, primjerice:
 - (a) informacije o tome je li subjektima iz Unije omogućen ili će biti omogućen uzajaman pristup postojećim i planiranim farskootočkim programima, projektima, djelovanjima, aktivnostima, ili njihovim dijelovima, koji su jednakovrijedni predmetnom programu Obzor Europa;
 - (b) informacije o tome imaju li Farski Otoci uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru ulaganja, te jamstva da će nadležna tijela Farskih Otoka izvijestiti Komisiju i savjetovati se s njom o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma utvrdila da strani subjekt koji je osnovan ili kojim se upravlja izvan Farskih Otoka planira uložiti ili preuzeti subjekt s

⁵ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL EU L 170, 12.5.2021., str. 1.).

⁶ Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL EU L 167I, 12.5.2021., str. 1.).

⁷ Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka), (SL EU L 189, 28.5.2021., str. 61.).

⁸ Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021. – 2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU (SL EU L 189, 28.5.2021., str. 91.).

Farskih Otoka koji je dobio financijska sredstva programa Obzor Europa u djelovanjima u vezi sa strateškom imovinom, interesima, autonomijom ili sigurnošću Unije, pod uvjetom da Komisija Farskim Otocima dostavi popis relevantnih subjekata s Farskih Otoka nakon potpisivanja sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava s tim subjektima; te

- (c) jamstva da rezultati, tehnologije, usluge ni proizvodi koje su subjekti s Farskih Otoka razvili u okviru predmetnih djelovanja ne podliježu ograničenjima u pogledu njihova izvoza u države članice Unije tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja. Farski Otoci na godišnjoj će osnovi tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja dijeliti ažuriran popis stavki koje su predmet nacionalnih ograničenja izvoza.
- (2) Subjekti s Farskih Otoka mogu sudjelovati u aktivnostima Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) pod uvjetima koji su jednakovrijedni uvjetima primjenjivima na subjekte iz Unije, osim ako su potrebna ograničenja kako bi se osigurala dosljednost s opsegom sudjelovanja koji proizlazi iz provedbe stavka 1. ovog članka.
- (3) Ako Unija provodi program Obzor Europa primjenom članaka 185. i 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Farski Otoci i subjekti s Farskih Otoka mogu sudjelovati u pravnim strukturama uspostavljenima na temelju tih odredbi, u skladu s pravnim aktima Unije koji su doneseni ili će biti doneseni radi uspostavljanja tih pravnih struktura.
- (4) Prava Farskih Otoka na zastupanje i sudjelovanje u Odboru za europski istraživački prostor i inovacije i njegovim podskupinama ona su koja se primjenjuju na relevantnu kategoriju pridruženih zemalja.
- (5) Predstavnici Farskih Otoka imaju pravo sudjelovati kao promatrači u Vijeću guvernera JRC-a bez glasačkih prava. Podložno tom uvjetu, takvo sudjelovanje uređeno je istim pravilima i postupcima koji se primjenjuju na predstavnike država članica Unije, uključujući prava na riječ te postupke primanja informacija i dokumentacije u vezi s pitanjima koja se odnose na Farske Otoka.
- (6) Farski Otoci mogu sudjelovati u Konzorciju europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 723/2009⁹ u njezinoj najnovijoj verziji i s pravnim aktom o uspostavi ERIC-a.
- (7) Stranke u okviru postojećih odredbi poduzimaju sve što je u njihovoj moći da olakšaju slobodno kretanje i boravak osoba koje sudjeluju u aktivnostima iz ovog Protokola te prekogranično kretanje robe i usluga namijenjenih za te aktivnosti.
- (8) Farski Otoci prema potrebi poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurali da roba i usluge koje su kupljene na Farskim Otocima ili uvezene na njih i koje se u cijelosti ili djelomično financiraju na temelju sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili ugovora sklopljenih radi provođenja aktivnosti u skladu s ovim Protokolom budu oslobođene carine, uvoznih carina i drugih fiskalnih davanja koja se primjenjuju na Farskim Otocima, uključujući PDV.

Članak 3.

⁹ Uredba Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL EU L 206, 8.8.2009., str. 1.).

Reciprocitet

Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati u programima, projektima, djelovanjima i aktivnostima Farskih Otoka ili njihovim dijelovima koji su jednakovrijedni programu Obzor Europa, u skladu s primjenjivim zakonima i propisima Farskih Otoka.

Nepotpun popis jednakovrijednih programa, projekata, djelovanja i aktivnosti Farskih Otoka ili njihovih dijelova naveden je u Prilogu II. ovom Protokolu.

Financiranje koje dodjeljuju Farski Otoci za pravne subjekte s poslovnim nastanom u Uniji podliježe primjenjivim zakonima i propisima Farskih Otoka kojima se uređuje provedba programa, projekata, djelovanja i aktivnosti za istraživanja i inovacije ili njihovih dijelova. Ako financiranje nije osigurano, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati sa svojim sredstvima.

Članak 4.

Otvorena znanost

Stranke u svojim programima, projektima, djelovanjima, aktivnostima ili njihovim dijelovima uzajamno promiču i potiču prakse otvorene znanosti u skladu s pravilima programa Obzor Europa i primjenjivim zakonima i propisima Farskih Otoka.

Članak 5.

Detaljna pravila o financijskom doprinosu, mehanizmu prilagodbe i mehanizmu automatske korekcije

- (1) Mehanizam prilagodbe i mehanizam automatske korekcije primjenjuju se u vezi s operativnim doprinosom Farskih Otoka programu Obzor Europa.
- (2) Mehanizam automatske korekcije temelji se na uspješnosti Farskih Otoka i subjekata s Farskih Otoka u dijelovima programa Obzor Europa koji se provode s pomoću konkurentnih bespovratnih sredstava.
- (3) Detaljna pravila o primjeni mehanizma automatske korekcije utvrđena su u Prilogu I. ovom Protokolu.

Članak 6.

Završne odredbe

- (1) Ovaj Protokol ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se završe svi projekti i/ili djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi koji se financiraju u okviru programa Obzor Europa, sva djelovanja potrebna za zaštitu financijskih interesa Unije i sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Protokola između stranaka.
- (2) Prilozi ovom Protokolu njegov su sastavni dio.

Prilog I.: Pravila kojima se uređuje financijski doprinos Farskih Otoka programu Obzor Europa (2021.–2027.)

Prilog II.: Popis jednakovrijednih programa, projekata, djelovanja i aktivnosti Farskih Otoka ili njihovih dijelova

PRILOG I.

Pravila kojima se uređuje financijski doprinos Farskih Otoka programu Obzor Europa (2021.–2027.)

I. Izračun financijskog doprinosa Farskih Otoka

- (1) Financijski doprinos Farskih Otoka programu Obzor Europa utvrđuje se na godišnjoj osnovi razmjerno i dodatno iznosu raspoloživom svake godine u proračunu Unije za odobrena sredstva za preuzimanje obveza potrebnom za upravljanje programom Obzor Europa te njegovo izvršenje i funkcioniranje i uvećanom u skladu s člankom 6. stavkom 5. ovog Sporazuma.
- (2) Naknada za sudjelovanje Farskih Otoka utvrđuje se i uvodi postupno u skladu s člankom 6. stavcima 4. i 8. ovog Sporazuma.
- (3) U skladu s člankom 6. stavkom 6. ovog Sporazuma početni operativni doprinos koji Farski Otoci trebaju platiti za sudjelovanje u programu Obzor Europa izračunava se za odgovarajuće financijske godine prilagodbom ključa za uplatu doprinosa.

Ključ za uplatu doprinosa prilagođava se na sljedeći način:

Prilagođeni ključ za uplatu doprinosa = Ključ za uplatu doprinosa $\times$ *Koeficijent*

Koeficijent koji se upotrebljava u navedenom izračunu za prilagodbu ključa za uplatu doprinosa iznosi 0,4.

- (4) Operativni doprinos Farskih Otoka Obzoru Europa prilagođava se u skladu s pravilima navedenima u članku 7. ovog Sporazuma.

II. Automatska korekcija operativnog doprinosa Farskih Otoka

- (1) Za izračun automatske korekcije iz članka 8. ovog Sporazuma i članka 5. ovog Protokola primjenjuju se sljedeći modaliteti:
 - (a) „konkurentna bespovratna sredstva” znači bespovratna sredstva dodijeljena putem poziva na podnošenje prijedlogâ pri čemu se krajnji korisnici mogu utvrditi u trenutku izračuna automatske korekcije. Financijska potpora trećim stranama kako je definirano u članku 204. Financijske uredbe nije uključena;
 - (b) ako je pravna obveza potpisana s konzorcijem, iznosi upotrijebljeni za utvrđivanje početnih iznosa pravne obveze kumulativni su iznosi dodijeljeni korisnicima koji su subjekti s Farskih Otoka u skladu s indikativnom raščlambom proračuna iz sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;

- (c) svi iznosi pravnih obveza koji odgovaraju konkurentnim bespovratnim sredstvima utvrđuju se primjenom elektroničkog sustava Europske komisije eCorda te se izdvajaju druge srijede u veljači godine N+2;
- (d) „troškovi neintervencije” znači troškovi Programa koji nisu konkurentna bespovratna sredstva, uključujući rashode za potporu, administraciju pojedinih programa i druga djelovanja¹⁰;
- (e) iznosi dodijeljeni međunarodnim organizacijama kao pravnim subjektima koji su krajnji korisnici¹¹ smatraju se troškovima neintervencije.

(2) Mehanizam se primjenjuje kako slijedi:

- (a) Automatske korekcije za godinu N u vezi s izvršenjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanih u skladu s člankom 6. stavkom 5. ovog Sporazuma, primjenjuju se na temelju podataka za godinu N i godinu N+1 iz sustava e-Corda iz odjeljka II. stavka 1. točke (c) ovog Priloga u godini N+2 nakon što se prilagodbe u skladu s člankom 7. ovog Sporazuma primijene na doprinos Farskih Otoka programu Obzor Europa. Iznos koji će se uzimati u obzir bit će iznos konkurentnih bespovratnih sredstava za koje su podaci dostupni u trenutku izračuna korekcije.
- (b) Od godine N+2 do 2029. iznos automatske korekcije izračunava se za godinu N kao razlika između:
 - i. ukupnog iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava dodijeljenih Farskim Otocima ili subjektima s Farskih Otoka kao preuzete obveze za odobrena proračunska sredstva za godinu N; i
 - ii. iznosa prilagođenog operativnog doprinosa Farskih Otoka za godinu N pomnoženog omjerom između:
 - A. iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N, uvećana u skladu s člankom 6. stavkom 5. ovog Sporazuma; i
 - B. ukupnih odobrenih proračunskih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uključujući troškove neintervencije.

III. Plaćanje financijskog doprinosa Farskih Otoka, prilagodbi operativnog doprinosa Farskih Otoka i automatske korekcije primjenjive na operativni doprinos Farskih Otoka

- (1) Komisija što prije, a najkasnije pri objavi prvog poziva za osiguravanje sredstava tijekom financijske godine, Farskim Otocima dostavlja sljedeće informacije:

¹⁰ „Druga djelovanja” prije svega uključuju javnu nabavu, nagrade, financijske instrumente, izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra, preplate (OECD, Eureka, IPEEC, IEA itd.), stručnjake (evaluatori, praćenje projekata) itd.

¹¹ Međunarodne organizacije smatraju se troškovima neintervencije samo ako su krajnji korisnici. To se ne primjenjuje ako je međunarodna organizacija koordinator projekta (raspodjela sredstava drugim koordinatorima).

- (a) iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u proračunu Unije koji je konačno donesen za predmetnu godinu za proračunske linije koje obuhvaćaju sudjelovanje Farskih Otoka u programu Obzor Europa, uvećane, ako je relevantno, u skladu s člankom 6. stavkom 5. ovog Sporazuma;
- (b) iznos naknade za sudjelovanje iz članka 6. stavka 8. ovog Sporazuma;
- (c) od godine N+1 provedbe programa Obzor Europa, informacije o izvršenju odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, uvećanih u skladu s člankom 6. stavkom 5. ovog Sporazuma i stopom opoziva, koja odgovaraju proračunskoj godini N;
- (d) za dio programa Obzor Europa u kojem su takve informacije potrebne za izračun automatske korekcije, informacije o razini obveza preuzetih prema subjektima s Farskih Otoka, raščlanjene u skladu s odgovarajućom godinom odobrenih proračunskih sredstava i povezanom cjelokupnom razinom obveza.

Komisija što prije, a najkasnije do 1. rujna predmetne financijske godine, na temelju svojeg nacrtu proračuna dostavlja procjenu informacija za sljedeću godinu u skladu s točkama (a) i (b).

- (2) Komisija najkasnije u travnju i lipnju svake financijske godine Farskim Otocima izdaje poziv za osiguravanje sredstava u iznosu koji odgovara njihovu doprinosu iz ovog Protokola.

Svakim pozivom za osiguravanje sredstava predviđa se plaćanje šest dvanaestina doprinosa Farskih Otoka, najkasnije 30 dana nakon objave poziva za osiguravanje sredstava.

Tijekom prve godine provedbe ovog Protokola Komisija objavljuje jedinstveni poziv za osiguravanje sredstava u roku od 60 dana od dana potpisivanja Sporazuma.

- (3) Svake godine počevši od 2023. pozivi za osiguravanje sredstava odražavaju i iznos automatske korekcije primjenjive na operativni doprinos plaćen za godinu N-2.

Poziv za osiguravanje sredstava izdan najkasnije u travnju može uključivati i prilagodbe financijskog doprinosa koji su Farski Otoci platili za provedbu, upravljanje i funkcioniranje prethodnih okvirnih programa za istraživanja i inovacije u kojima su sudjelovali.

Za financijske godine 2028., 2029. i 2030. iznos koji proizlazi iz automatske korekcije koja se primjenjuje na operativne doprinose koje su Farski Otoci platili 2026. i 2027. ili iz prilagodbi izvršenih u skladu s člankom 7. stavkom 8. ovog Sporazuma plaća se Farskim Otocima ili ga plaćaju Farski Otoci.

- (4) Farski Otoci plaćaju svoj financijski doprinos iz ovog Protokola u skladu s odjeljkom III. ovog Priloga. Ako Farski Otoci ne plate financijski doprinos do datuma dospelja, Komisija im šalje službenu opomenu.

Farskim Oticima se za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa na nepodmireni iznos od datuma dospelja obračunavaju zatezne kamate.

Kamatna stopa na iznos potraživanja koji na dan dospelja nije podmiren stopa je koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, a koja je na snazi prvoga kalendarskog dana mjeseca u kojem je datum dospelja, uvećana za jedan i pol postotni bod.

PRILOG II.

Popis jednakovrijednih programa, projekata, djelovanja i aktivnosti Farskih Otoka ili njihovih dijelova

Nepotpun popis u nastavku sadržava programe, projekte, djelovanja i aktivnosti Farskih Otoka jednakovrijedne programu Obzor Europa:

- Farskootočka zaklada za istraživanja,
- Zaklada Farskih Otoka za istraživanja u ribarstvu.